

Πως και γιατί από Τραπεζικός έγινα Ασφαλιστής

Τμήμα Αυτοβιογραφίας Μελά Γιαννιώτη

Στο υπό έκδοση βιβλίο μου «*Καπνέμποροι και Καπνασφαλιστές*», αναφέρω και τα παρακάτω:

«Περί το τέλος του έτους 1969 άρχισα να κάνω πρακτική στην Ασφαλιστική Επιστήμη.

Είχα σπουδάσει από το έτος 1964 Στατιστική στην αρχικά Κρατική Σχολή Στατιστικής που λειτουργούσε στην γωνία Κριεζώτου και Πανεπιστημίου στην Αθήνα αλλά την διεκδικούσαν έντονα άλλα Πανεπιστήμια και τελικά την απορρόφησε εύσχημα ως χωριστή Σχολή, η τότε Ανωτάτη Βιομηχανική Πειραιώς (από την οποία αποφοίτησα) και μετέπειτα Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Πειραιώς, όπως λειτουργεί και σήμερα.

Ταυτόχρονα και από τον Οκτώβριο του έτους 1964 είχα προσληφθεί, μετά από πανελλήνιο πραγματικό διαγωνισμό, ως Τραπεζικός υπάλληλος της τότε δυναμικής Εμπορικής Τράπεζας του ικανότατου Τραπεζίτη Στρατή Ανδρεάδη, επιφορτισμένος αναγκαστικά και χωρίς γνώσεις και εκπαίδευση, να κάνω **και ασφαλίσεις** στο «γκισέ» συναλλαγών της Τράπεζας για λογαριασμό της θυγατρικής της Ασφαλιστικής «*Φοίνιξ*», που ως «*κίνητρο*» μου κατέβαλε μηνιαίως ένα **15%** επί πλέον του μισθού μου. «*Προμήθειες*» λέγονται και για τους Διευθυντές αυτό το «*κίνητρο*» ήταν ένας **δεύτερος μισθός!**

Από τα γεγονότα αυτά αντιλήφθηκα ότι η Στατιστική Επιστήμη, στην οποία στηρίζεται ο Θεσμός και η Επιστήμη των Ασφαλίσεων, κακοποιείται εκβιαστικά στις συναλλαγές από όσους κατέχουν **δεσπόζουσα θέση** και δηλαδή από τους κάθε είδους «*πάγκους*» που στήνουν κάθε είδους «*ευφυείς*» για τις μεγάλες «*Προμήθειες*», με πρόσχημα την κακοποιούμενη και αντιποιοούμενη Επιστήμη της Ασφάλισης.

Στο μεταξύ, φοιτητής ακόμη της Στατιστικής, είχα μετατεθεί -δήθεν «*προσωρινά*»- από το Υποκατάστημα της Συγγρού, με Διευθυντή του τον μέγα Φώτη Γιάγκα, μετέπειτα επικεφαλής Αμερικανικής Τράπεζας, στο Υποκατάστημα της Κοζάνης με Διευθυντή τον καλοκάγαθο Πέτρο Σιορβανέ, που έκανε αγώνα να επιστρέψει στην Αθήνα και από εκεί στο Υποκατάστημα Εγνατίας Θεσσαλονίκης, με διακεκριμένο Διευθυντή τον περίφημο εκ Μυκόνου Λεωνίδα Παλαμάρη και μετέπειτα πρώτο Πρόεδρο της πρώτης μου Ασφαλιστικής Εταιρείας INTERΣΑΛΟΝΙΚΑ.

Όταν τον Αύγουστο του έτους 1969 του υπέβαλλα την οικειοθελή μου παραίτηση από την Τράπεζα για να γίνω Επαγγελματίας Ασφαλιστής, αρνήθηκε να την παραλάβει και επίμονα μου ζητούσε να παραμείνω λίγα χρόνια, μέχρι να συνταξιοδοτηθεί, και μετά «*να δραστηριοποιηθούμε μαζί*». Τον έπεισα ότι μέχρι τότε θα δημιουργήσω υποδομή και θα είμαστε μαζί, όπως και έγινε.

Θα εξιστορήσω πώς άρχισα να κάνω πρακτική στην Ασφαλιστική Επιστήμη και ιδιαίτερα στις περίπλοκες και εξειδικευμένες ασφαλίσεις καπνών αλλά προηγουμένως οφείλω να περιγράψω συνοπτικά τι ακριβώς συνέβαινε τότε και πόσο «*ανάρπαστοι*» ήταν οι ελεύθεροι επαγγελματίες Ασφαλιστές της Θεσσαλονίκης και Βορείου Ελλάδος (λόγω και των πάντα κυριαρχούντων καπνών) στην Αθήνα και ιδίως στο αχόρταγο εξωτερικό.

Σε τρεις μήνες, λοιπόν, Σεπτέμβριο-Δεκέμβριο 1969, είχα γίνει... **ανάρπαστος!**

Άνοιξα αμέσως δικά μου Ασφαλιστικά Γραφεία στην τότε εμπορική οδό Ερμού 25 και έγινα αμέσως «*φίρμα*» με ταμπέλα προβολής του ονόματός μου και όχι προβολής ονόματος Ασφαλιστικής Εταιρείας, όπως επίμονα συνέβαινε τότε, και τα έξοδά της (3.000 δρχ.) τα πλήρωσε... Ασφαλιστική!

Το «*κατόρθωμα*» αυτό δεν ήταν δική μου ιδέα. Ήταν αναγκαστική «*λύση*» συμφερόντων άλλων, που με βοήθησε όμως προσωπικά και μου «*άνοιξε τα μάτια*» πρακτικά.

Συνέβη το εξής πολυδιδασκτικό γεγονός:

Μεταξύ των Ασφαλιστικών Εταιρειών, που ερευνητικά άρχισα να συνεργάζομαι αρχικά, η πλέον εξυπηρετική μου φάνηκε η τότε γνωστή Ασφαλιστική με την επωνυμία «*Κόσμος*», που

γνώρισα μέσω του τοπικού της Αντιπροσώπου, εξαιρετου ανθρώπου, επαγγελματία και φίλου, Βαγγέλη Μυλωνά, επί της οδού Τσιμισκή και ο οποίος, ευθύς και άδολος χαρακτήρας όπως ήταν, πολύ σύντομα μου έφερε στα Γραφεία επί της οδού Ερμού τον Πρόεδρο και Ιδιοκτήτη της Εταιρείας εξ Αθηνών, περίφημο και ικανότατο τότε, Ανέστη Πλακίδη, δια του οποίου γνώρισα και την ερίτιμο σύζυγό του, Ελισάβετ, και τον αξιαγάπητο και χαριτωμένο γιο του, Νίκο.

Εκεί στο μικρό Ασφαλιστικό Γραφείο μου, στον 2^ο όροφο νεόδμητης οικοδομής, βγαίνει στο μπαλκόνι του ο Ανέστης και ενθουσιασμένος από την θέα και ιδίως την κίνηση της οδού Ερμού αυθόρμητα μας λέγει: «*Εδώ έξω θα βάλουμε αμέσως περίλαμπρη επιγραφή Ασφαλιστική Εταιρεία Κόσμος!*»

Βλέπω τον φίλο μου Βαγγέλη να συνοφρυώνεται και να σφίγγεται θορυβημένος και νιώθω πολύ άβολα από τις απρόσμενες εξελίξεις αυτές. Το κατάλαβε αμέσως αυτό ο Βαγγέλης και με την ευγένεια που πάντα τον χαρακτήριζε λέγει στον Ανέστη: «*Συγγνώμη κ. Πρόεδρε αλλά πρέπει να σας θυμίσω ότι κατά την συμφωνία μας «Κόσμος» από την Κατερίνη, Καστοριά και μέχρι Ορεστιάδα είναι μόνον ο Βαγγέλης Μυλωνάς!*»

Ευφύεστατος και πολυδιπλωμάτης ήταν ο Ανέστης Πλακίδης και αναδιπλώθηκε αμέσως λέγων:

«*Έχεις δίκαιο, αγαπητέ μου Βαγγέλη. Ασφαλιστικά Γραφεία Μελά Γιαννιώτη θα γράφει η ταμπέλα έξω, που του την δωρίζω!*»

Και φεύγοντας μου ψιθυρίζει στο αυτί: «*Εσύ κερδίζεις, ο Βαγγέλης χάνει. Αργότερα θα το καταλάβει.*»

Συνέχισα την συνεργασία, μέσω Βαγγέλη, αλλά η ταμπέλα του Γραφείου μου έξω μου έφερνε από μόνη της πολλούς και διάφορους «*Μνηστήρες*»-Ασφαλιστικές Εταιρείες, μεταξύ των οποίων ήταν η Γερμανική «*NORDSTERN*», της οποίας το Γενικό Πρακτορείο Βορείου Ελλάδος είχε από ετών ο εκ Σιατίστης καταγόμενος, γαλλομαθής και πολύ παλαιός Επαγγελματίας Ασφαλιστής της Θεσσαλονίκης, Θεόδωρος Θεοδώρου, τον οποίο κλήθηκα περιπετειωδώς να αντικαταστήσω ως Διευθυντής του νεοϊδρυόμενου Υποκαταστήματος Βορείου Ελλάδος (αντί Γενικού Πρακτορείου) από τα μέσα Δεκεμβρίου 1969 και από τα Γραφεία μου στην οδό Ερμού 25.

Σε γεύμα εργασίας στο τότε περίφημο εστιατόριο Θεσσαλονίκης «*Όλυμπος-Νάουσα*», που μας παρέθεσε ο εξ Αθηνών αφιχθείς Νόμιμος Αντιπρόσωπος στην Ελλάδα της Γερμανικής «*NORDSTERN*», Δημήτριος Καλεθριανός (της μεγάλης ομάδας επιστρεψάντων «*Αιγυπτιωτών*» Ασφαλιστών, μετά τα γεγονότα εκδιωγμού των ξένων από τον Νάσερ της Αιγύπτου κατά το 1957), διαπίστωσα έντονη διαφωνία μεταξύ τους, που άγγιζε την ρήξη σχέσεων και συνεργασίας τους.

Ο ευσταλής και αρχοντάνθρωπος Θεόδωρος Θεοδώρου, μεγαλύτερος σε ηλικία του Δημητρίου Καλεθριανού, είχε το «*πάνω χέρι*», που ήταν το «*καθαρό και κερδοφόρο*» προσωπικό του χαρτοφυλάκιο, όπως λέγονται στην ασφαλιστική ορολογία οι ασφαλισμένοι μέσω διαμεσολαβούντος προσώπου, στο οποίο πρώτη θέση κατείχαν μεγάλοι Καπνέμποροι της Θεσσαλονίκης, και ήθελε, ανυποχώρητα, να επιβάλει ως διάδοχό του τον μοναδικό γιο του Κώστα, ένα πολύ καλομαθημένο στην εύκολη ζωή παιδί, αλλά τον έκριναν ακατάλληλο οι Γερμανοί, ανυποχώρητα και αυτοί.

Τελικά οι Γερμανοί, δια του Καλεθριανού, βελτίωσαν τους όρους εξαγοράς του χαρτοφυλακίου Θεοδώρου για την εξασφάλιση σταθερών αμοιβών του ιδίου και του γιου του Κώστα, άλλως και αν δεν δεχόταν, θα κατήγγειλαν την συνεργασία τους και από 1.1.1970 η Γερμανική Εταιρεία θα λειτουργούσε ως Υποκατάστημα Βορείου Ελλάδος από τα Γραφεία μου επί της οδού Ερμού 25 με μένα Διευθυντή και Πωλητή, αλλά με μισό μισθό (διπλάσια από όσα έπαιρνα στην Τράπεζα) και κάποιες προμήθειες επί των πωλήσεών μου, με επί πλέον πρόσληψη της γυναίκας μου ως Υπαλλήλου του Υποκαταστήματος και με αυτοκίνητο «*Σκαρβαίο*», που μου ανέθεσαν να επιλέξω άμεσα από την τότε αντιπροσωπεία «*VOLKSWAGEN*», αξίας 71.500 δρχ. όπως θυμάμαι.

Τα γεγονότα για μένα ήταν ραγδαία και κάθε μέρα μάθαινα όσα αγνοούσα στον πραγματικό χώρο και τα συστήματα της ασφαλιστικής αγοράς, που ήταν εντελώς διαφορετικά από τις θεωρίες των Καθηγητών και τις πρακτικές των Τραπεζών.

Λίγο πριν από τα Χριστούγεννα του 1969 επισκέφθηκα με πρωτοβουλία μου τα Γραφεία του «*ιερού τέρατος*» στα ασφαλιστικά πράγματα της Θεσσαλονίκης, Θεόδωρου Θεοδώρου, στην πλατεία Αριστοτέλους και Μητροπόλεως γωνία, με σκοπό να τον ρωτήσω για τις τελικές του αποφάσεις, ώστε να αποφασίσω και εγώ αν θα δεχθώ τις προτάσεις των Γερμανών.

Τον βρήκα αναστατωμένο και, πριν του αναφέρω τον σκοπό της επισκέψεώς μου, είπε εκνευρισμένος:

«Αγαπητέ μου Μελά, σε χρησιμοποιούν για να με εκβιάσουν και σε βλέπω σαν χάρο πάνω από το κεφάλι μου. Κάτσε να συζητήσουμε οι δυο μας το όλο θέμα, επειδή ανάγκη μας έχουν, εδώ και στον τόπο μας, αλλά ανάγκη δεν τους έχουμε. Αντίθετα και όπως εξελίσσονται τα πράγματα, εγώ έχω ανάγκη από σένα και εσύ από μένα, οπότε ως καλοί συμπατριώτες θα βρούμε την καλύτερη λύση για μας και όχι για τους ξένους, ώστε να φανούμε αντάξιοι των προγόνων μας, που έλεγαν ότι η Σιάτιστα έχει το φλουρί και η Βλάστη το ντουφέκι. Αυτό ταιριάζει απόλυτα στην περίπτωσή μας».

Και όταν τον ρώτησα πώς πρέπει να ενεργήσουμε πρακτικά, μου απάντησε σοβαρότατα και βαθυστόχαστα: «Σε περίμενα για να ρωτήσουμε τους Πελάτες μας πρώτα και μετά να αποφασίσουμε τα υπόλοιπα. Θα κάνω τώρα και παρουσία σου δύο καθοριστικά τηλεφωνήματα. Το ένα στον Μεγαλύτερο Καπνέμπορο και Επιχειρηματία και το άλλο σε αξιοπρεπή Εισαγωγέα και Έμπορο, από τις απαντήσεις των οποίων θα κριθούν τα καλώς ή κακώς κείμενα»!

Τηλεφωνεί πρώτα στην περίφημη τότε Καπνεμπορική Επιχείρηση «Ε.ΒΙ.Ε. Μιχαηλίδης», που ήταν μία ομάδα πολλών και διαφορετικών αντικειμένων Επιχειρήσεις (Υδρολυμένη Πρωτεΐνη, λαχανικά Μπαρμπαστάθης, σχοινικά Βίλκα και Σιζάλ), και λέγει στον διαπρεπή τότε Γιάννη Μιχαηλίδη το όλο πρόβλημά μας, ζητώντας την γνώμη και την συμβουλή του.

Κάποια στιγμή ακούω να του λέγει ότι είμαι 30 ετών με πενταετή προϋπηρεσία σε Τράπεζα, από την οποία έφυγα οικειοθελώς, για να γίνω επαγγελματίας Ασφαλιστής, και ότι θα με ρωτήσει αμέσως, αν δέχομαι να «υιοθετηθώ από τους δυο τους και να εκπαιδευθώ πρακτικά επί ένα εξάμηνο»!

Αιφνιδιαστήκα εκείνη την στιγμή αλλά μία διαίσθηση από μέσα μου έλεγε ότι στην άλλη άκρη του τηλεφωνικού σύρματος πρέπει να ήταν ένας πολύ ικανός και πολύ καλός άνθρωπος, οπότε προθυμότατα και αυθόρμητα είπα το «ναι» και στους δύο και έτσι άρχισε να κλείνει η συμφωνία και να ανοίγει η πρακτική εκπαίδευσή μου στα εμπορικά των Ασφαλίσεων.

Το δεύτερο τηλεφώνημα απλά επιβεβαίωσε το πρώτο, μετά από ευχές για επιτυχία και διαβεβαίωση συνεχίσεως της συνεργασίας που δεχθήκαμε από τον ευγενέστατο και αξιοπρεπέστατο έμπορο ειδών υγιεινής Ταγαρά επί της οδού Δωδεκανήσου.

Φανερά ικανοποιημένος ο πάντα σοβαρός Θεόδωρος Θεοδώρου μου λέγει: «Καλές ενδείξεις έχουμε αλλά να δούμε και τι θα πει η Τράπεζα της Ελλάδος»!

Στο σημείο αυτό -και τότε τον Δεκέμβριο του έτους 1969- λόγω απειρίας μου στα πρακτικά των συναλλαγών και των ιδιαιτεροτήτων αντέδρασα αρνητικά, θέλοντας να δείξω τις «πολλές» γνώσεις μου περί τα Τραπεζικά θέματα, αλλά διδάχθηκα ένα από τα χρησιμότερα τραπεζοασφαλιστικά μαθήματα, που είναι άγνωστα στις νεότερες γενεές Ασφαλιστών και Τραπεζικών.

«Πάμε τώρα να σου γνωρίσω τον σοβαρό Διευθυντή Σαρρή και τον πολυμαθή και ευχάριστο βοηθό του, Μπαλαμώτη, στο Τμήμα Εξαγωγικών Πιστώσεων και ιδίως Χρηματοδοτήσεως Καπνεμπορίου της εδώ Τράπεζας της Ελλάδος και, αν σε εκτιμήσουν θα μάθεις πολλά από αυτούς. Και θα σε εκτιμήσουν, αν είσαι πρόθυμος να μάθεις και να ρωτάς, χωρίς να μιλάς και να τους κουράζεις με όσα λαθεμένα και θεωρητικά έμαθες μέχρι τώρα.».

Ακολούθησα πιστά τις πατρικές συμβουλές του, που μου έδιδε καθημερινά και επί ένα εξάμηνο μέσα από το νεοϊδρυθέν Υποκατάστημα Βορείου Ελλάδος της Γερμανικής Ασφαλιστικής «NORDSTERN» και τέως Γενικού Πρακτορείου Θεοδώρου στην πλατεία Αριστοτέλους (από τον οποίο πήρε τελικά, δι' εμού, το αξιοζήλευτο ασφαλιστικό του χαρτοφυλάκιο, που δεν είχε την συνήθη τύχη «του τρύπιου δολαρίου», κυρίως λόγω επιλογών και χειρισμών του ικανότατου Καπνέμπορου και ευφυέστατου Επιχειρηματία Γιάννη Μιχαηλίδη, όπως θα εξηγήσω στην συνέχεια.

Ο Προστατευτικός ρόλος της Τράπεζας της Ελλάδος στις Ασφαλίσεις και ιδίως του Ελληνικού Καπνεμπορίου

Η Τράπεζα της Ελλάδος ορίσθηκε με νόμο ως Εποπτεύουσα Αρχή των Ιδιωτικών Ασφαλίσεων το έτος 2010 και ελάχιστοι γνωρίζουν, χωρίς και να το δηλώνουν, ότι είχε μακρά εμπειρία και καθοριστικό ρόλο στις Ιδιωτικές Ασφαλίσεις ως δανειοδοτούσα Τράπεζα των εξαγωγικών Επιχειρήσεων και κυρίως του Καπνεμπορίου Βορείου Ελλάδος, ιδίως της Θεσσαλονίκης και της Καβάλας.

Το σοβαρό θέμα αυτό, μέχρι της πλήρους εντάξεώς μας στην τότε Ε.Ο.Κ. και τώρα Ε.Ε. είχε πολλές ιδιαιτερότητες και εθνικές διαστάσεις, γνωστές και άγνωστες για ευνόητους λόγους.

Μία καταλυτική και γενικού συμφέροντος ιδιαιτερότητα, που ακόμη αποκρύβεται ένοχα, είναι το

γεγονός ότι η Τράπεζα της Ελλάδος, ως δανειοδοτούσα τότε Τράπεζα, **ποτέ δεν έκανε Ασφαλίσεις, ευθέως ή πλαγίως, όπως έκαναν -και κάνουν- όλες οι άλλες εμπορικές Τράπεζες για τα κέρδη εξ αυτών και ούτε καθοδηγούσε ή υποδείκνυε πού θα ασφαλισθεί ο δανειοδοτούμενος!**

Πέντε χρόνια Τραπεζικός (1964-1969) στην Αθήνα, Κοζάνη και Θεσσαλονίκη, ποτέ δεν είχα ακούσει και ούτε γνώριζα ότι εκείνοι οι «ατσαλάκωτοι», όπως ήταν γνωστοί στην Εμπορική, Εθνική, Αγροτική ή άλλη Τράπεζα, της Τράπεζας της Ελλάδος, έκαναν και αυτοί χορηγήσεις και δάνεια, **χωρίς να κάνουν ταυτόχρονα και τον αμειβόμενο «Ασφαλιστή» από το «γκισέ» της Τράπεζας!**

Σε μία επίσκεψή μου για κατεπείγουσα παράδοση ασφαλιστηρίου με υπογραφή μου εξαγωγής Καπνών με ειδικό όρο εκχωρήσεως δικαιωμάτων στην Τράπεζα της Ελλάδος και, αφού τα ήλεγξε ο αρμόδιος Βασίλης Μπαλαμώτης, με τον οποίο ήδη είχαμε γίνει φίλοι, μου λέγει συμβουλευτικά:

«Εδώ που είσαι θα μάθεις και Ασφαλιστικά σωστά και Αντασφαλιστικά και Εμπορικά. Έπραξες άριστα με τις επιλογές που έκανες και, επειδή μαθαίνεις γρήγορα τα δύσκολα και εξειδικευμένα Καπνασφαλιστικά, που είναι η ειδικότητά μας εδώ στην Θεσσαλονίκη, θα σε βοηθήσω να καταλάβεις πώς δουλεύουμε, ειδικά με τους Καπνέμπορους, στα θέματα της Ασφάλισής τους για την προστασία και την δική τους και της Τράπεζάς μας.»

Τότε μου εξήγησε τι είναι τα **όρια αποδοχής ασφαλιστηρίων συμβολαίων**, κωδικοποιημένης ονομασίας τους ως **«Plein»**, που χρησιμοποιούσε η Τράπεζα της Ελλάδος για τις δικές της χορηγήσεις, μετά από αξιολόγηση της κάθε Ασφαλιστικής Εταιρείας χωριστά για την προστασία προφανώς και του ασφαλιζομένου.

Ποτέ δεν μπόρεσα να μάθω τα κριτήρια αξιολογήσεως και το μόνο που κατάλαβα ως τέως Τραπεζικός ήταν ότι από το έτος 1969, τουλάχιστον και κατά τις δικές μου μέχρι τότε γνώσεις, η Τράπεζα της Ελλάδος γνώριζε τα πάντα για την κάθε Ασφαλιστική, είτε εσωτερικού είτε εξωτερικού, ώστε να καθορίζει μέχρι ποιο ποσό θα δέχεται ασφαλιστήριά της ή και αντασφαλιστήριά της! Σοβαρότατη δουλειά που σήμερα υπάγεται στις περιπλοκώδεις Κοινοτικές Οδηγίες και την εθνική νομοθεσία περί Φερεγγυότητας.

Και από τότε άλλαξα γνώμη για τους Τραπεζικούς της Τράπεζας της Ελλάδος, για τις γνώσεις των οποίων, ικανότητες και επίπεδό τους γενικά, έτρεφα μεγάλη εκτίμηση και σεβασμό, ενώ είχα την τύχη να με τιμούν πολλοί εκ των Διευθυντών και Στελεχών, που είχαν γίνει φίλοι και πελάτες μου ασφαλισμένοι, με καλύτερο εξ αυτών τον επί σειρά ετών σοβαρότατο Σύμβουλο Τύπου και Επικοινωνίας, Δημοσιογράφο, Δημήτρη Κουμπιά, ο οποίος, παρά το γεγονός ότι αποχώρησε από την Τράπεζα την 31.12.2008, παραμένει ακόμη πιστός φίλος και σταθερότατος πελάτης μου.

Κάπου και σε όλες τις αρχικές ασφαλιστικές «*διεισδύσεις*» μου σημαντικό ρόλο έπαιξαν δύο διακεκριμένοι Καπνέμποροι της Θεσσαλονίκης και της Καβάλας, που συνέπεσε να είναι και οι τελευταίοι των Μεγάλων.

Στην Καπνεμπορική «*E.B.I.E. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ*» στην Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης πήγαινα αρχικά ως μαθητευόμενος διάδοχος του απερχόμενου Θεοδώρου αλλά -με «*πονηριά*» μεν των Γερμανών της Ασφαλιστικής «*NORDSTERN*» και όφελος προσωπικό μου δε- συνοδευόμενος πάντα υπό του από την Αθήνα ερχόμενου αεροπορικώς Νόμιμου στην Ελλάδα Αντιπροσώπου των, άριστου Τεχνο-Ασφαλιστή και ευγενέστατου, Δημητρίου Καλεθριανού, ευθυνόφοβου όμως και πολύ τυπικού, που κούραζε τους εκεί πολυφορτωμένους με πολλά καθήκοντα αρμοδίου Υπαλλήλους και ιδίως τους Διευθυντές του πολυσύνθετου και μεγάλου Ομίλου Επιχειρήσεων.

Επιπλέον ο Δ. Καλεθριανός, ως προερχόμενος από την «*Σχολή Αιγύπτιων Ασφαλιστών*», όπως λέγονταν εδώ κατά την δεκαετία του 1960 και 1970, ήθελε να εφαρμόσει τα συστήματα των «*Μητροπολιτικών*» Ευρωπαϊκών Ασφαλιστικών Εταιριών στην Αίγυπτο και έφερνε μαζί του, ανά δεκαπενθήμερο περίπου, άλλα Διευθυντικά του Στελέχη, με τελικό σκοπό να αποκτήσουν απευθείας σχέσεις και επαφές, επιδεικνύοντας και εφαρμόζοντας «*Υψηλή Ασφαλιστική και Αντασφαλιστική Επιστήμη*», μέχρι σημείου «*διυλίσεως του κώνωπα*»!

Τέτοιο «*Πανεπιστήμιο*» και όχι απλά Σχολείο, θεωρίας και πράξης συγχρόνως, δεν θα το εύρισκα πουθενά αλλού, εκτός από την Καπνο-Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης.

Εκεί (Σταυρούπολη) και στις αρχές της δεκαετίας του 1970 ήταν πλέον συγκεντρωμένο το εναπομείναν Καπνεμπόριο, που το στήριζε ενεργά η Τράπεζα της Ελλάδος από την Θεσσαλονίκη.

Και εκεί, στις μεγάλες Καπναποθήκες, γινόταν οι επεξεργασίες καπνών, ενώ παράλληλα και στα πολλά Γραφεία γινόταν, σχεδόν καθημερινά, άλλες «*επεξεργασίες*», των περίπλοκων και εξειδικευμένων ασφαλίσεων, με βάση τα «*ανοιχτά ασφαλιστήρια*» (open policy) και τις καθημερινές

Δηλώσεις (declarations) ποσοτήτων, ποιοτήτων, συσκευασίας, υγρασίας, αποθήκευσης κατά αποθήκη, συγκρότημα κτιρίων, οικοδομικό τετράγωνο, πόλη ή χωριό ή ακόμη και σπίτι καπνοπαραγωγού και άλλα πολλά για «μνήμες και κομπιούτερ», που δεν υπήρχαν τότε, και απαιτούσαν δυνατά και καθαρά μυαλά, πέραν της εξειδικευμένης και πολύχρονης εμπειρίας και των δύο μερών, Ασφαλιστή και Ασφαλιζόμενου, με ενδιαμέσο και κυρίαρχο, αλύγιστο και απαιτητικότατο ελεγκτή την χρηματοδοτούσα και δικαιούχο κάθε ζημίας Τράπεζα της Ελλάδος.

Δεν γνωρίζω αν έκανε παρέμβαση ο Θεοδώρου, που είχε ως μόνιμη επωδό το φιλοσόφημά του «μη θίγετε τα καλώς κείμενα», αλλά σε μία επίσκεψή μου στην Καπνεμπορική «Ε.ΒΙ.Ε.. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ» πληροφορήθηκα έκπληκτος από τον σοβαρότερο και αυστηρότερο Διευθυντή της ότι είχε εντολή να με οδηγήσει αμέσως στο ιδιαίτερο Γραφείο του Προέδρου, Γιάννη Μιχαηλίδη, και «να προσέξω πολύ»!

Έτσι βρέθηκα σε ένα «πολύ περίεργο και ασυνήθιστο» Γραφείο με χαμηλωμένο σαλόνι επισκεπτών, όπου με υποδέχθηκε ένθερμα εκείνο το «ιερό τέρας» ικανότητας και δημιουργίας σειράς Επιχειρήσεων, Γιάννης Μιχαηλίδης.

«Άκουσα τα καλύτερα για σένα και παρακολουθώ την δουλειά σου, που κάνεις, αλλά βλέπω ότι σου λείπει η εμπειρία να την κάνεις **εδώ και επιτοπίως** καλύτερα για σένα και για μένα» ήταν τα πρώτα λόγια του και συμπλήρωσε: «Σκοπός και υποχρέωσή μου είναι να σε καθοδηγήσω να την κάνεις καλύτερα, ώστε **ο Ασφαλιστής να είναι χρήσιμος για τον Ασφαλιζόμενο και όχι το αντίθετο, όπως φανερά και επίμονα όλοι σας επιδιώκετε!**»

Με παρόμοια πρακτικά και χρήσιμα «μαθήματα» που μου έκανε ομολογώ ότι μου «άνοιξε τα μάτια» όχι μόνον στα ασφαλιστικά αλλά κυρίως στα εμπορικά και επιχειρησιακά, που δεν γνώριζα μέχρι τότε.

Άκουγα πρόθυμα και δεν μιλούσα. Κάποια στιγμή άλλαξε ύφος και μου είπε: «Τώρα θέλω να δω αν ο σπόρος που σπέρνω πιάνει τόπο. Σίγουρα θα έχεις απορίες και ερωτήσεις. Σκέψου και πες μου την σοβαρότερη κατά την άποψή σου σε όσα σου είπα μέχρι τώρα».

Εκείνο το «**χρήσιμος**», που είχε αναφέρει προηγουμένως, ήταν και το σοβαρότερο και αυτό θέλησα να αξιοποιήσω υπό τύπον μαθησιακής ερωτήσεως που μου ζητούσε και του έθεσα το επόμενο πολλαπλό ερώτημα και απορία μου:

«Υπογράφω και παραδίδω στην Τράπεζα της Ελλάδος με όρους εκχωρήσεως των δικαιωμάτων σας στην Τράπεζα, όπως ζητάτε, συνεχή ασφαλιστήριά σας εξαγωγής και μεταφοράς καπνών στην Αλγερία Αφρικής και σας παρακαλώ εξηγήστε μου γιατί εξάγετε καπνά στην συγκεκριμένη χώρα και γιατί με Τραπεζικό δανεισμό, που από όσα γνωρίζω ως μέχρι πρότινος Τραπεζικός βαρύνεται με επιτόκιο 19%, πλέον λοιπά, άρα υπερβαίνει το 20%»!

Χαμογέλασε διάπλατα και πρόθυμα μου έδωσε όλες τις εξηγήσεις, που ήταν και το καλύτερο μάθημα για την επαγγελματική ζωή μου. Από όσα μου δίδαξε -και τον ευγνωμονώ- τα μόνα που μπορώ να αναφέρω και όπως τα θυμάμαι είναι η «**αξία του αγαθού που κατέχεις και όχι του ρευστού που νομίζεις ότι έχει αξία αλλά δεν έχει διαχρονικά!**»!

Και τελικά με παρέπεμψε ως προσωπικό του πλέον Ασφαλιστή στην σύζυγό του Ελένη, για να ασφαλίσω -αν τα καταφέρω και το δεχθεί η ίδια- «**όσα προσωπικά και ιδιωτικά έχουν αξία, ώστε να μάθω και στην πράξη αν, πώς, πού και πόσο ασφαρίζονται οι Πίνακες και τα Έργα Τέχνης εδώ στην Θεσσαλονίκη και από Έλληνες Ασφαλιστές!**»!

Για μένα αυτός ήταν ο Μέγας Καπνέμπορος -και όχι μόνον- Γιάννης Μιχαηλίδης της Θεσσαλονίκης.

Για τους λόγους αυτούς και την αιώνια ιερή Μνήμη του, οφείλω να αναφέρω ότι ο Γιάννης Μιχαηλίδης γεννήθηκε στην Δράμα το έτος 1923 και πέθανε στην Θεσσαλονίκη στις 10 Ιουλίου του έτους 2020 σε ηλικία 97 ετών. Ήταν ο μικρότερος γιος του Καπνέμπορου Αλέξανδρου Μιχαηλίδη, που και αυτός ήταν γιος του επίσης Καπνέμπορου Αναστασίου Μιχαηλίδη και άρα ο Γιάννης, που ήρθε με τους γονείς και τα τέσσερα αδέρφια του στην Θεσσαλονίκη σε ηλικία μόλις 2 ετών, ήταν Τρίτης Γενιάς Καπνέμπορος και έτσι δικαιολογημένα είχε ως κανόνα και σκοπό της πολυδημιουργικής ζωής του το ρητό της νεολαίας της αρχαίας Σπάρτης «**Άμμες δε γ' εσσόμεθα πολλώ κάρρονες**», που το υπερέβη στην πράξη, πολλαπλώς μάλιστα, τόσο στον Επιχειρησιακό τομέα όσο και ιδίως στον Κοινωνικό-Φιλανθρωπικό στον τόπο και στην όλη ευρύτερη περιοχή της Μακεδονίας.

Επί σειρά ετών επισκεπτόμουν επαγγελματικώς πολλούς άλλους Καπνέμπορους της Θεσσαλονίκης και λίγους μεγάλους που είχαν απομείνει στην Καβάλα (ειδικότερα τους Πετρίδου και Μισσιριάν).

Στις προσωπικές επαγγελματικές σχέσεις μου αυτές γνώρισα τον άλλον διαπρεπή -και μάλιστα παγκοσμίως- Καπνέμπορο Θεσσαλονίκης, Στέργιο Δημητρίου Φέσσα, με την Καπνεμπορική Εταιρεία του ΠΑΜΑΡ Α.Ε. και τις τεράστιες και νεόδητες Καπναποθήκες στην Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης.

Στην Καπνεμπορική Αγορά και στην Κοινωνία της Θεσσαλονίκης ο Στέργιος κατείχε ξεχωριστή θέση, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του το να αποφεύγει την προβολή και δημοσιότητα στις διεθνείς και εσωτερικές δραστηριότητές του (σπούδασε Οικονομικά στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης) και το κατά αμερικανικό τότε τρόπο κούρεμά του, γεγονός που του προσέδιδε διαφορετική υπόσταση και πολλοί τον θεωρούσαν «αμερικανότροπο», σε αντίθεση με τον κατά πέντε χρόνια μεγαλύτερό του Γιάννη Μιχαηλίδη, που θεωρούνταν «γερμανότροπος», προφανώς επειδή σπούδασε στην Γερμανική Σχολή Θεσσαλονίκης.

Κοινό γνώρισμα και των δύο δεν ήταν αυτό καθ' εαυτό το Καπνεμπόριο και οι εμπορικές δραστηριότητές τους αλλά η έντονη Φιλανθρωπία τους, ιδίως προς τους εργαζομένους τους, και το μεγάλο πάθος και των δύο για τον **Ναυτικό Όμιλο Θεσσαλονίκης (ΝΟΘ)**.

Είναι αξιοθαύμαστες και αξιοδιδάκτες στις νεότερες γενεές οι προσφορές και οι επιδόσεις και των δύο αυτών Μεγάλων Καπνέμπορων στην Ιστιοπλοΐα και στον ευγενή αθλητισμό όχι μόνον της -άδικα υποβαθμισμένης- Θεσσαλονίκης αλλά και όλης της Ελλάδος, μέχρι και Ευρώπης.

Πράγματι, ο Γιάννης Μιχαηλίδης υπήρξε Πρωταθλητής Ελλάδος στην Ιστιοπλοΐα κατά τα έτη 1953, 1954 και 1955, ενώ κατέκτησε και την 3^η θέση στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα, οπότε φαίνεται ότι οι δάφνες και τα έπαθλά του έφεραν και τον κατά πέντε χρόνια νεότερό του Στέργιο Φέσσα στον Ναυτικό Όμιλο Θεσσαλονίκης, που δεν τον ενίσχυσε μόνο οικονομικά αλλά τον υπηρέτησε αποτελεσματικά ως Πρόεδρός του επί **επτά θητείες** και συνολικά επί 24 έτη!

Συνεπώς: Πρωταθλητής και ο Στέργιος Φέσσας σε άλλο θαυμαστό και αξιέπαινο «Αγώνισμα».

Όταν ίδρυσα δική μου τοπική Ασφαλιστική Εταιρία, υπήρξε πρόβλημα με τα «*Plein*» που όριζε η Τράπεζα Ελλάδος, όπως το ίδιο υπήρχε και με όλες τις άλλες Ελληνικές Ιδιωτικές Ασφαλιστικές προς όφελος των ξένων και των θυγατρικών Τραπεζών. Και μου το έλυσαν γρήγορα από την Τράπεζα της Ελλάδος με συνημμένα Αντασφαλιστήρια επί των Πρωτασφαλιστηρίων μου για τα υπερβάλλοντα ποσά, με σύμφωνη γνώμη και αποδοχή των ασφαλιζομένων Καπνεμπόρων, καθώς, όπως μου είχε δηλώσει αρχικά ο Γιάννης Μιχαηλίδης και συμφωνούσε απόλυτα και ο Στέργιος Φέσσας, προείχε για τους ίδιους να είναι **χρήσιμος και άμεσα εξυπηρετικός ο τοπικός Ασφαλιστής τους** και όχι οι δυσκίνητες μεγάλες φірμες και οι δοτοί μεγαλόσχημοί τους.

Έβλεπα μερικώς τις διεθνείς και εσωτερικές εξελίξεις, στις οποίες ο Στέργιος ήταν μέσα και μέρος αυτών, και του έκανα την πρόταση να δεχθεί να γίνει μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ασφαλιστικής μου Εταιρείας, την οποία αποδέχθηκε πρόθυμα και ανιδιοτελώς.

Σε ένα δείπνο που του παρέθεσα με την σύζυγό μου προς τιμήν του ιδίου και της συζύγου του σε γνωστή ταβέρνα της ανατολικής Θεσσαλονίκης συνέβησαν τα εξής συγκλονιστικά και απρόσμενα:

Μόλις καθίσαμε στο τραπέζι και αντιλαμβανόμενος τις προθέσεις μου να παραγγείλω **πολλά και ακριβά**, ο πάντα σοβαρός και πρακτικός Στέργιος δήλωσε αφοπλιστικά: «*Ο Σύμβουλος συμβουλεύει και οι συμβουλευόμενοι ακούν και αποφασίζουν. Αν θέλεις να παραμείνω Σύμβουλός σου, ακύρωσε την παραγγελία και διαμόρφωσε την σε λιτό δείπνο για 4 άτομα και, αν τυχόν χρειασθεί, ζητούμε κάτι συμπληρωματικό*»! Η σύζυγός του μάλιστα υπερθεμάτιζε!

Συνταρακτικότατο ήταν το μάθημα και πρωτοφανές. Το σοβαρότερο όμως, ήταν η αρχή άλλων μαθημάτων στην πράξη που ακολούθησαν.

«*Θυμήσου τα αρχαία Ελληνικά και όχι Ρωμαϊκά συμπόσια*», μου λέγει ο Στέργιος, «*όπου επικρατούσε το πνεύμα και όχι το οινόπνευμα. Αυτό να κάνουμε πράξη εδώ και τώρα*».

Και αρχίζει με τα διεθνή και εσωτερικά γεγονότα, που όποια και αν είναι, σε κάθε εποχή και κατάσταση, έχουν πάντα ως κοινό και ίδιο παρονομαστή τους το συμφέρον και το **χρήμα**, γνωστά μόνον από τις **συνέπειες και δυστυχίες των πολλών** ως διεθνές ή εσωτερικό **κρίμα**.

Στο ουσιώδες σημείο αυτό παίρνω ένα άλλο συνταρακτικό μάθημα από τον ίδιο, που, όπως το κατάλαβα, λέγει ότι, ανεξαρτήτως του πώς παρουσιάζονται ή αποσιωπούνται τα γεγονότα, μόνον οι συνέπειες έχουν αξία και μόνον αυτές λένουν την αλήθεια, συσχετιζόμενες πάντα με τον καθένα μας χωριστά, επειδή δεν είναι ποτέ ίδια τα συμφέροντα και οι αντιλήψεις του καθενός μας.

Το πνευματικό «*συμπόσιο*» ήδη είχε μετατραπεί σε άτυπο «*Διοικητικό Συμβούλιο*» με παραλληλισμούς και συζητήσεις για τις δαπάνες και τα έξοδα του όποιου και κάθε Οίκου (δηλαδή τον «*Νόμο του Οίκου*» και γνωστό ως Οικονομία), με ενεργή συμμετοχή των δύο κυριών, που στα

θέματα αυτά ήταν «Καθηγήτριες».

Κάποια στιγμή και για να αλλάξουμε θέματα συζητήσεων είπα στον Στέργιο ότι το βαπτιστικό όνομά του είναι προσφιλέστατο και τον ρώτησα για την καταγωγή του.

Σοβαρότατος και σαφέστατος, όπως πάντα, απαντά: «Γεννήθηκα στην Καβάλα αλλά κατάγομαι από την Βλάστη»!

Αλλάζουμε γρήγορες ερευνητικές ματιές με την γυναίκα μου, βλέπουμε στα μάτια το ζεύγος Φέσσα και μεγαλώνει ακόμη περισσότερο η έκπληξή μας, επειδή παρέμεναν σοβαρότατοι, χωρίς κανένα ίχνος αστειότητας, οπότε και για να ξεπεράσω τυχόν «δούλεμά» μου, απάντησα ότι από την Βλάστη κατάγομαι εγώ και η γυναίκα μου, που έχει πολλούς συγγενείς στην Καβάλα. Παρεμβαίνει η κυρία Φέσσα και σοβαρότατα δηλώνει ότι από την Βλάστη κατάγεται ο Στέργιος και ότι χαίρονται ιδιαίτερος που καταγόμαστε και εμείς από εκεί.

Ενθουσιάζεται και ο Στέργιος και με φανερό υπερηφάνεια μας εξηγεί ότι είναι γιος του πολύ παλαιού Δασκάλου Βλάστης, Δημητρώ Φέσσα, που μετακόμισε στην Καβάλα αλλά ποτέ δεν έπαψε να δηλώνει την καταγωγή του, και μάλιστα ότι η μητέρα του αγαπούσε πολύ την Βλάστη και την επισκέπτονταν τακτικά για να προσκυνήσει την εικόνα και το περίφημο ξυλόγλυπτο τέμπλο του Αγίου Νικολάου Βλάστης, που έχει σφοδρή επιθυμία να προσκυνήσει και ο ίδιος.

Επιβεβαιώνεται εδώ εκείνη η παροιμία που λέγει ότι «είναι μικρός ο κόσμος» και από έρευνα που έκανα για να γράψω το προηγούμενο βιβλίο μου με τίτλο «Η Βλάστη της Μακεδονίας, μέσα από τα πρώτα Ληξιαρχικά βιβλία της» (Μελάς Κ. Γιαννιώτης, Θεσσαλονίκη, 2023) διαπίστωσα ότι ήταν μεγάλη και η οικογένεια Φέσσα, παρά το γεγονός ότι από τον Μεσοπόλεμο και μετά δεν είναι γνωστή στην Βλάστη.

Από την κατάσταση Καπνεμπόρων της Καβάλας που ακολουθεί αποδεικνύεται και εκεί ως μεγάλη η ίδια οικογένεια, με ονομαστική μάλιστα αναφορά και στον Καπνέμπορο Στέργιο Φέσσα της Βλάστης, όπως υπερήφανα δήλωνε ο ίδιος.

Τέλος, και από την πορεία των πραγμάτων μέχρι σήμερα αποδείχθηκαν σοφές και αληθέστατες οι διδαχές και αντιλήψεις του Καπνέμπορου Στέργιου Φέσσα και ειδικότερα για συμφέροντα που κινούν ή κρύβονται πίσω από διεθνή και εσωτερικά γεγονότα.

Αυτά ανέδειξαν το πλουτοφόρο Καπνεμπόριο και τον «χρυσό αιώνα» της Καβάλας ως Παγκόσμιο Κέντρο Καπνεμπορίου (με θνησιγενή «διάδοχο» της την Θεσσαλονίκη) και αυτά το συνέτριψαν, παρά τις πολυετείς και γενναίες προστατευτικές προσπάθειες πολλών και αξιέπαινων παραγόντων, όπως η Τράπεζα της Ελλάδος που προανέφερα...»